

review

Toolcraft digitaal soldeerstation

Luc Lemmens (Elektor Labs)

Als ik een soldeerstation moet uitkiezen, heb ik een uitgesproken voorkeur voor de A-merken. Dat is geen kwestie van snobisme: ik wil over het algemeen alleen gereedschap aanschaffen waar ik jarenlang plezier van kan hebben. Kwaliteit en degelijkheid zijn belangrijke argumenten, maar ook de verkrijgbaarheid op langere termijn van accessoires of reserveonderdelen speelt voor mij een belangrijke rol.

Met alle respect moet ik bekennen dat ik Voltcraft – huismerk van Conrad – niet direct tot de topmerken reken. Toch ziet hun ST-100D soldeerstation er interessant genoeg om het eens aan de tand te voelen en te onderzoeken wat je krijgt als je qua prijs voor een middenklasser kiest.

De eerste indruk

Je krijgt altijd maar één kans voor een eerste indruk, en ik kan alleen maar zeggen dat de ST-100D wat dat betreft goed scoort: een mooi afgewerkte, robuuste metalen behuizing voor het soldeerstation en nette standaard voor de soldeerbout. Ik ben niet diep in de historie van deze set gedoken, maar zag op internet dat er in ieder geval een voorganger met dezelfde type-aanduiding is, wat suggereert dat dit model in de loop der tijd zijn waarde wel heeft bewezen en een nieuw jasje verdiende.

Ik heb geen idee of alleen de buitenkant een (geslaagde) face-lift heeft gehad of dat er meer aan veranderd is, maar dat is voor een beoordeling van de huidige versie ook niet zo interessant. Wel belangrijk is de wetenschap dat het blijkbaar geen eendagsvlieg is en dat geeft voldoende vertrouwen in de verkrijgbaarheid van een vervangende soldeerbout en reservevestiften in de toekomst.

Het soldeerstation

Op de zware metalen behuizing is weinig aan te merken. Deze staat als een huis op tafel en verschuift niet als je de knoppen bedient, precies zoals je het wilt hebben. Een duidelijk LC-display geeft ingestelde en werkelijke temperatuur van de bout aan. Een bargraph links op het display geeft volgens de gebruiksaanwijzing een indicatie van het vermogen dat het

station levert, maar het lijkt er meer op dat deze aangeeft in welke mate de werkelijke temperatuur afwijkt van de gewenste waarde.

Voor de instelling van de temperatuur vinden we een draaiknop op het front, hetgeen wat mij betreft prettiger werkt dan de up- en down- toetsen die je tegenwoordig op de meeste soldeerstations aantreft. Verder zijn er toetsen voor drie voorkeurstemperaturen die eenvoudig aangepast kunnen worden, ook best wel handig.

Uiteraard vinden we op het front ook een aan/uit-schakelaar, de aansluiting voor de soldeerbout zelf en een 4mm-aansluitbus voor de potentiaalvereffening. Het station heeft geen timer die de temperatuur automatisch terugregelt als je de bout langere tijd niet gebruikt. Als je lang plezier wilt hebben van de soldeerstiften en zuinig wilt zijn met energie, zul je er zelf aan moeten denken om het soldeerstation tijdig uit te schakelen.

De enige 'verborgen' functie in dit apparaat is de temperatuurkalibratie, die volgens de handleiding uitgevoerd moet worden wanneer een andere soldeerbout wordt aangesloten. Niet iedereen zal een thermometer bij de hand hebben die zulke hoge temperaturen (maximaal 450 °C) kan meten; die is echter onmisbaar bij die afregeling. Het soldeerstation is in de fabriek al afgeregeld op de meegeleverde soldeerbout. Verder kan de temperatuur enigszins afwijken wanneer een andere soldeerstift gemonteerd is. In dat geval is het een kwestie van een offset instellen voor het display, maar uiteraard heb je dan ook weer een geschikte thermometer nodig.

De standaard

Om eerlijk te zijn, vind ik deze een beetje tegenvallen. Ik vind het heel prettig als een standaard stevig op tafel staat en niet mee beweegt als ik de bout erin zet of eruit haal; in dat opzicht scoort deze set minder goed. Een beetje meer massa had een betere indruk op me gemaakt.

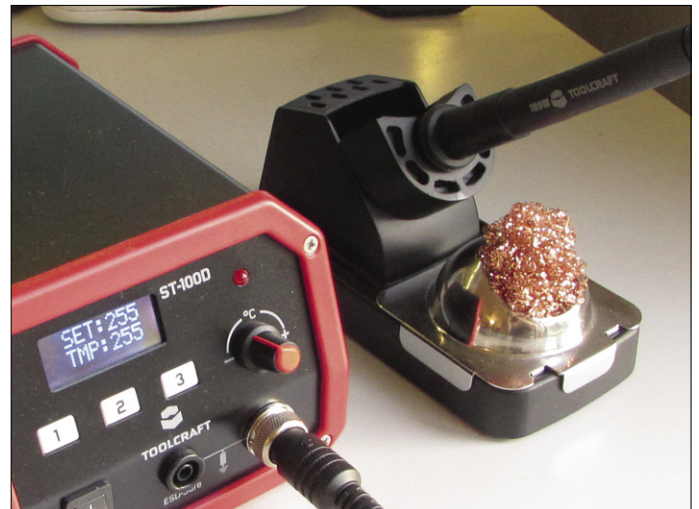
Er wordt een sponsje meegeleverd om de stift nat te reinigen en een dot 'messingwol' met bijbehorende afdekplaat om soldeer- en harsresten droog te verwijderen. De standaard biedt echter maar ruimte voor een van beide tegelijk. Zelf gebruik ik bij voorkeur de natte spons voor het schoonmaken van de tip tijdens soldeerklassen; ik gebruik het droge metaal alleen voor grondigere poetsbeurten, maar dat afwisselen is bij deze standaard dus wat omslachtiger.

Stiften

In de handleiding is niets te vinden over welke stiften geschikt zijn voor de soldeerbout. Maar als je de ST-100D opzoekt in de webwinkel van Conrad, vind je onderaan de pagina bij 'Aanbevolen accessoires' een serie stiften met diameters variërend van 1,2 mm tot 3,2 mm, beitel- en potloodmodellen en ook exemplaren met afgeschuinde punt. Saillant detail is dat op een van de foto's het logo en de naam van de firma Hakko te zien is; hun 900M-T serie soldeerstiften (een typeaanduiding die ook zichtbaar is op de foto's) is veel uitgebreider en voor hele leuke prijsjes volop verkrijgbaar 'all over the internet'. Wat stiften betreft maak je met deze soldeerbout dus een prima keuze, alhoewel er bij de goedkopere exemplaren – hoogstwaarschijnlijk kopieën van de originele Hakko-stiften – gegarandeerd veel van twijfelachtige kwaliteit zullen zijn. Overigens levert Hakko zelf deze reeks punten alleen nog als reserveonderdelen, maar gebruikt ze niet meer voor hun meer

Figuur 1. Het front is overzichtelijk; de draaiknop voor de temperatuur werkt heel prettig.

Figuur 2. De standaard had iets zwaarder mogen zijn; ook biedt deze slechts plaats voor ofwel een natte ofwel een droge 'spons'.

Figuur 3. Er wordt een fijne (1,2 mm) potloodvormige stift standaard bijgeleverd.

recente soldeerbouten. Navraag leert dat Hakko inmiddels de verbeterde T18-reeks gebruikt, die zonder meer bruikbaar is als vervanger voor de 900M-serie.

Onze Toolcraft ST-100D werd geleverd met een potloodvormige stift met een punt van 1,2 mm doorsnede, heel mooi voor het fijnere (SMD) werk. Ik had er liever een iets forsere beitelvormige punt van bijvoorbeeld 2,4 mm bij gehad, die is wat universeler inzetbaar en dus ook geschikt voor wat zwaardere soldeerklassen. Gelukkig valt de aanschafprijs van de stiften mee en het kan sowieso nooit kwaad om verschillende maten c.q. modellen bij de hand te hebben, ik zou er dus meteen nog een of meer bij bestellen.

En hoe soldeert het?

Uiteindelijk is de belangrijkste vraag als je het over gereedschap hebt: kun je er fijn mee werken? Het snoer tussen bout en station is misschien wat aan de dikke kant, maar lang genoeg en zeker niet hinderlijk stug of zwaar tijdens het solderen. Ook op de hoogste temperatuur wordt het handvat niet echt heet, een aangename constatering. Maar het is en blijft ook een kwestie van smaak hoe een soldeerbout bevalt: zelf vind ik deze Toolcraft goed en prettig te hanteren, terwijl een collega de stift te lang vindt (de afstand van hand tot soldeerpunt te groot) om fijn te kunnen solderen.

Het soldeerstation houdt de bout goed op temperatuur. De bijgeleverde punt is niet echt geschikt voor grotere soldeerverbindingen, maar met een beetje handigheid (bout vlak houden) kun je zelfs met die dunne stift grotere vlakken probleemloos op de juiste temperatuur krijgen.

Al met al vind ik dat je voor de prijs van de Toolcraft ST-100D een prima soldeerstation hebt, ook al zie ik – zoals al eerder opgemerkt – wel een paar punten waarop deze set verbeterd zou kunnen worden. Nou ja... als het perfecte soldeerstation bestond, zouden er niet zo enorm veel merken en modellen op de markt zijn. ◀

(190385-01)

IN DE STORE

→ Toolcraft ST-100D Digital Soldering Station (100 W)
www.elektor.nl/18993

